

Etkinlik Örnekleriyle Güncel Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları-I

**Editör:
Doç. Dr. Gülay EKİCİ**

Editör: Doç. Dr. Gülay EKİCİ

ETKİNLİK ÖRNEKLERİYLE GÜNCEL ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI - I

ISBN 978-605-318-003-6

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2014, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: Kasım 2014, Ankara

Yayın-Proje Yönetmeni: Ayşegül Eroğlu

Dizgi-Grafik Tasarım: Ezgi Öz Dincel

Kapak Tasarımı: Yılmaz Yücel

Baskı: Ayrıntı Basım Yayın ve Matbaacılık Ltd. Sti
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 770. Sokak No: 105/A
Yenimahalle/ANKARA
(0312-394 55 90)

Yayıncı Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 13987

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

ÖN SÖZ

Yıllardır! Eğitimciler öğrencilerin nasıl en iyi düzeyde öğrenecekleri ve öğretmenlerin nasıl etkili şekilde öğretecekleri konusunda yoğun araştırmalarına devam etmektedirler. Sonuçta etkili öğrenme-öğretme sürecinin niteliğinin artırılması yönünde her geçen gün sayıları artarak devam eden öğrenme-öğretme yaklaşımlarının hazırlandığını görebilmekteyiz. Öğrenme-öğretme sürecindeki paradigma değişikliği, pek çok vurguyu da beraberinde getirmekle birlikte en yoğun çalışmaların öğrenme-öğretme yaklaşımlarında olduğunu söyleyebiliriz. Davranışçı öğrenme vurgusundan bilişsel öğrenme vurgusuna, bilişsel öğrenme vurgusundan da beyin temelli öğrenme vurgusuna doğru bir geçişin meydana gelmesi ve günümüzde ise teknolojiyle desteklenmiş bireysel farklılığı ön plana çıkarmayı amaçlayan, öğrenme-öğretme sürecinde öğrenciyi merkezde tutmayı hedefleyen öğrenme-öğretme yaklaşımları dikkat çekmektedir.

Bu kitap, son yıllarda pek çok araştırmalarda kullanılarak uygulanabilirliği hakkında sürekli literatüre yeni veriler sunulan dikkat çekici güncel yaklaşımlar dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu yaklaşımlar *Etkinlik Örnekleriyle Güncel Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları-I* kitabı içerisinde toplam 14 bölüm olarak sunulmuştur. Yaklaşımlar hem yurtiçinde hem de yurtdışında uzun, dikkatli ve yorucu bir literatür taraması süreci sonucunda belirlenmiştir. Kitabın her bir bölümü birbirinden bağımsız ve öğrenme-öğretme sürecinin farklı boyutlarını vurgulaması açısından önemli olup, ilgili yaklaşımlar konusunda çalışmalar yapan uzman akademisyenler tarafından hazırlanmışlardır. Ayrıca bölüm yazarlarının ilgili bölümde yer alan yaklaşım konusunda çalışmalar yapmış olmasına dikkat edilmiştir. Diğer taraftan her bir öğrenme-öğretme yaklaşımı sonunda bölümü hazırlayan akademisyenin tercihi yönünde herhangi bir alanla ilgili uygulama örnekleri verilerek yaklaşımın uygulanabilirliği ve anlaşılabilirliği somutlaştırılmaya çalışılmıştır. Böylece kuramsal olarak oldukça nitelikli bir şekilde açıklanan yaklaşımların uygulanabilirlik boyutunda da okuyucuların dikkati çekilmek istenmiştir.

Kitapta ad sırasına göre yer alan bölümler; Bağlam temelli öğrenme-öğretme yaklaşımı, Bilişötesi stratejileriyle öğrenme-öğretme yaklaşımı, Bilişsel koçluk temelli öğretim yaklaşımı, Çevrimiçi öğrenme-öğretme yaklaşımı, Derin-hiyerarşik ve yüzeysel öğrenme-öğretme yaklaşımı, FeTeMM temelli öğrenme-öğretme yaklaşımı, İkili Yerleşik model temelli öğrenme-öğretme yaklaşımı, Lego ile öğrenme-öğretme yaklaşımı, Origami ile öğrenme-öğretme yaklaşımı, Otantik öğrenme-öğretme yaklaşımı, Öz-yönelimli öğrenme-öğretme yaklaşımı, Senaryo temelli öğrenme- öğretim yaklaşımı, Sorgulama temelli öğrenme-öğretme yaklaşımı ve Yansıtıcı öğrenme-öğretme yaklaşımı şeklinde sıralanmıştır. Dikkat edileceği gibi güncel öğrenme-öğretme yaklaşımlarında içeriğin, bireysel farklılığın ve bilişsel vurgunun ön plana çıkartıldığı yaklaşımlar yanında, Çevrimiçi öğrenme-öğretme yaklaşımı gibi teknoloji destekli uygulamaların ön plana

çıkartıldığı, Lego ile öğrenme-öğretme yaklaşımı ve Origami ile öğrenme-öğretme yaklaşımı gibi materyalin ön plana çıkartıldığı yaklaşımlar dikkat çekmektedir. Diğer taraftan özellikle fen ve matematik eğitiminde son yıllarda gündemde olan ve fen derslerinin öğretim programlarında etkisini görebildiğimiz Sorgulama temelli öğrenme-öğretme yaklaşımı dikkat çekerken, özellikle yurtdışında oldukça gündemde olan FeTeMM temelli öğrenme-öğretme yaklaşımı da kitapta yer alan önemli yaklaşımların başında gelmektedir.

Her bölümün hazırlanmasında birbirine benzer bir bölüm düzeninden hareket edilmiştir. Bu kapsamda öncelikle bölüme ait tanıtım bilgileri sunulmuştur ki bunlar; Dikkat kavramları, Amaçlar, Senaryo örneği ve Kavram haritasında yolculuk şeklinde sıralanmıştır. Daha sonra Giriş bölümü kapsamında yazarın yaklaşımla ilgili vermek istediği tüm kuramsal bilgilere yer verilmiştir. Bölümlerin sonunda yine her bölümde benzer şekilde yer verilen başlıklara yer verilmiştir ki bunlar; Amaçlara dayalı uzun özet, ilgili öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği, Kaynakça, Siz de hazırlayabilirsiniz! ve Yazar bilgisine yer verilmiştir. Böylece değerli yazarların farklı zenginlikleri olan her başlık altında okuyuculara çok yönlü bakış açısı kazandırabilmeleri hedeflenmiştir. Diğer taraftan kitapta özellikle Siz de hazırlayabilirsiniz! bölümünün oldukça dikkat çekici olacağını düşünmekteyim. Çünkü yaklaşımları okuyanların nasıl araştırmalar yapabilecekleri konusunda yönlendirilebilmelerinin ve o yaklaşımla ilgili yeni araştırmaların literatüre kazandırılabilmesinin oldukça önemli olduğunu göz ardı etmememiz gerekmektedir.

Kitapta mümkün olduğunca görsellere yer verilmiştir. Bu görsellerin eğlendirerek öğrenmeyi-düşünmeyi hedefleyen görseller olmaları yanında, yazarlar tarafından ilgili yaklaşımların önemli boyutları grafik, şekil ve tablolarla da sunmaları tercih edilmiştir. Bu uygulamanın okuyucuların görsel zekâlarının gelişmesine katkı sağlayacağını ve öğrenmelerini kolaylaştıracağını kanaatindeyim.

Etkinlik Örnekleriyle Güncel Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları-I kitabı lisans ve lisansüstü programlarında öğrenim gören öğrencilere, öğretmenlere, akademisyenlere ve konuyla ilgilenen tüm okuyuculara yol gösterici önemli bir kaynak niteliğindedir. Her yeni baskıda yenilikleri ilgili bölümlere yansıtılarak siz değerli okuyucuların kullanımına sunulması hedeflenen bu kitabın, Türkiye'de ilgili alanda önemli bir boşluğu dolduracağını görüşümdedir. Çünkü bu yaklaşımların pek çoğu ya bir tez çalışmasında kullanılmış ya da bir makalede kullanılmıştır ki çok fazla bir okuyucu grubunun dikkatini çekememektedir. Dolayısıyla yaklaşımların okuyucuların daha fazla dikkatini çekebilmesi yönünden toplu olarak bu kitapta ulaşılabilir olmaları okuyucular için büyük kolaylık sağlayacaktır.

Yaşamım boyunca ve kitabın hazırlanmasının her aşamasında her zaman bana destek sağlayan, gerekli zamanı ayırmamda büyük fedakârlık gösteren çok değerli ailem anneme, babama ve bir tanecik kardeşim Ürolog Prof. Dr. Sinan EKİCİ'ye en derin sevgilerimi ve minnettarlıklarımı belirtmek istiyorum.

Her zaman pozitif desteğini benden esirgemeyen meslektaşım Doç. Dr. Hakan KURT'a, her fırsatta anlamlı desteklerini veren Araş. Gör. Zeynep ÇETİN KÖROĞLU'na, Araş. Gör. Ahmet GÖKMEN'e ve Ankara Fen Fakültesi Biyoloji Bölümündeki güzel öğrencilik yıllarımdan bu güne kadar eskimeyen dostum ve bir tanecik arkadaşım sevgili Doç. Dr. Ayşe KAPLAN'a iyi ki varsınız ve iyi ki sizleri tanıma fırsatı bulabilmişim diyerek teşekkürlerimi ve sevgilerimi belirtiyorum.

Diğer taraftan pek çoğuyla kitapta hazırladıkları öğrenme-öğretme yaklaşımı vesilesiyle ilk defa tanışma fırsatı bulduğum bölüm yazarı tüm akademisyenlere tek tek teşekkürlerimi sunuyorum. Meslek hayatımız boyunca hepsiyle oldukça nitelikli ürünler ortaya koyabilmek adına çok güzel paylaşımlarda bulunabileceğimizi ve birbirimize destek olabileceğimizi hissedebiliyorum 😊 ve çalışmalarında başarılar diliyorum.

Ayrıca kitabın hazırlanmasının her aşamasında yardımcı olan Sayın Servet SARIKAYA ve Ayşegül EROĞLU başta olmak üzere tüm Pegem Akademi çalışanlarına çok teşekkür ediyorum. Bu kapsamda birlikte çalışmaktan mutlu olduğum; sabırlı, programlı ve titiz çalışmasıyla kitapta gerekli olan tüm düzenlemeleri yapan Ezgi ÖZ DİNCEL'e ve görüş-önerilerim yönünde oldukça güzel-yaratıcı kapak tasarımı hazırlayan Yılmaz YÜCEL'e ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Bir kitabın okuyucu açısından anlamlılığının kapağından başladığını düşünmekteyim. Çünkü çoğu zaman yeni çıkan bir kitabı tanıtırken kıymetli öğrencilerimizin “*Evet kapağı güzelmiş, ben bu kitaptan çok güzel ders çalışırım 😊*” şeklindeki sözleriyle karşılaşırız. Bu kitabın kapağının da özel bir anlam ifade etmesi açısından *gökyüzü* ve *Sakura* fotoğraflarının sentezi olan bir kapak fotoğrafı oluşturulmuştur (*Sakura; Japonca kökenli bir kelimedir. Türkçede kiraz çiçeği anlamına gelmektedir. Felsefe olarak hayatı-ölümü, yeniden doğuşu, sevgiyi, mucizeyi, değişimi, mükemmel güzelliği... vb vurgulamaktadır*). Böylece kapak fotoğrafı olarak felsefi boyutları oldukça yüklü olan iki kavrama ait fotoğraflar bir araya getirilmiştir. Kitabı ilk defa eline alan okuyucuların kitabın kapağından başlayarak her bir bölüme ve tüm kitaba güzel anlamlar yükleyebileceklerini umut etmekteyim.

Etkinlik Örnekleriyle Güncel Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları-I kitabının tüm okuyucuların önemli referans kaynaklarından biri olacağını ve bu yönde yeni kaynakların hazırlanmasında örnek görevi üstleneceğini düşünüyorum. Devam eden çalışmalarım neticesinde gelecek süreçte her yeni kitapta yepyeni yaklaşımlarla ve daha nitelikli çalışmalarla sizlere ulaşabilmek dileğimle...

Editör

Doç. Dr. Gülay EKİCİ

Kasım 2014, Ankara

Doç. Dr. Gülay EKİCİ

Lisans: Ankara Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü.

Yüksek Lisans: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Program Geliştirme Bölümü.

Yüksek Lisans Tezi: Biyoloji öğretmenlerinin öğretimde kullandıkları yöntemler ve karşılaştıkları sorunlar.

Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Suat PEKTAŞ

Doktora: Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim dalı.

Doktora Tezi: Öğrenme stiline dayalı biyoloji öğretiminin analizi.

Danışmanı: Prof. Dr. Ülker AKKUTAY

2010 yılında Eğitim Programları ve Öğretim alanında doçent unvanımı aldım.

Halen Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim dalında görevimi sürdürmekteyim.

Çalışma alanımı, genel olarak “Öğrenciler nasıl daha iyi öğrenebilirler?, Öğretmenler nasıl daha iyi öğretebilirler? ve “Nitelikli eğitim-öğretim için neler yapılabilir?” sorularının cevapları olarak tanımlayabilirim. Bu konularla ilgili yayınlanmış pek çok makalem, bildirimlerim, kitap bölümlerim ve kitap editörlüklerim bulunmaktadır.

Aşağıda ilgili konularda hazırladığım, bölüm yazdığım ve editörlüğünü yaptığım kitaplar hakkında bilgiler yer almaktadır.

Ekici, G. (2014). (Edt.). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Edirne: Paradigma Akademi Yayınları.

Ekici, G., & Kurt, H. (2014). Kolb öğrenme stili modeli ve öğretim etkinlikleri. G. EKİCİ (Edt.). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Edirne: Paradigma Akademi Yayınları.

Kurt, H., & Ekici, G. (2014) Materyal örnekleri. G. EKİCİ (Edt.). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Edirne: Paradigma Akademi Yayınları.

Ekici, G., & Güven, M. (2013). (Edt.). *Yeni öğrenme-öğretme yaklaşımları ve uygulama örnekleri*. Ankara: PEGEM Yayıncılık.

Ekici, G., & Kurt, H. (2013). Bireysel farklılıklar ve öğretime yansımaları. G. EKİCİ & M. GÜVEN. (2013). (Edt.). *Yeni öğrenme-öğretme yaklaşımları ve uygulama örnekleri*. Ankara: PEGEM Yayıncılık.

Ekici, G. (2013). Kuantum öğrenme yaklaşımı. G. EKİCİ & M. GÜVEN. (2013). (Edt.) *Yeni öğrenme-öğretme yaklaşımları ve uygulama örnekleri*. Ankara: PEGEM Yayıncılık.

Ekici, G. (2011). Sınıfta zamanın etkili yönetimi. Ç. ÖZDEMİR (Edt.). *Sınıf yönetimi*. Ankara: PEGEM Yayıncılık.

Ekici, G. (2003). Öğrenme türleri-öğrenme stilleri. A. ATAMAN (Edt.). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

Ekici, G. (2003). *Öğrenme stilleri*. İstanbul: Hikmet Neşriyat Ltd. Şti.

Ekici, G. (2003). *Öğrenme stiline dayalı öğretim ve biyoloji dersi öğretimine yönelik ders planı örnekleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Ekici, G. (2002). Öğretim yönetimi. E. KARİP (Edt.). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem-A Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.

gulayekici@yahoo.com ve gekici@gazi.edu.tr

KİTAPTA EMEĞİ GEÇENLERİN:

ANNESİNE

BABASINA...

ve

BÖLÜMLER VE YAZARLAR

1. BÖLÜM: BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Fatih KARİP - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Arş. Gör. Emre KÖMEK - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

2. BÖLÜM: BİLİŞÖTESİ STRATEJİLERİ TEMELLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Doç. Dr. Özlem AFACAN - Ahi Evran Üniversitesi

3. BÖLÜM: BİLİŞSEL KOÇLUK TEMELLİ ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Özden DEMİR - Kafkas Üniversitesi

4. BÖLÜM: ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Özlem CANAN GÜNGÖREN - Sakarya Üniversitesi

Arş. Gör. Zeliha DEMİR KAYMAK - Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM - Sakarya Üniversitesi

5. BÖLÜM: DERİN-YÜZEYSEL VE STRATEJİK (-BAŞARI) ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Yrd. Doç. Dr. Şirin İLKÖRÜCÜ GÖÇMENÇELEBİ - Uludağ Üniversitesi

6. BÖLÜM: FeTeMM EĞİTİMİNE DAYALI ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Pınar AKYILDIZ - Gazi Üniversitesi

7. BÖLÜM: İKİLİ YERLEŞİK ÖĞRENME MODELİ İLE ÖĞRETİM YAKLAŞIMI1

Yrd. Doç. Dr. Hava İPEK AKBULUT - Karadeniz Teknik Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Çiğdem ŞAHİN - Giresun Üniversitesi

8. BÖLÜM: LEGO İLE ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Zeynep ÇETİN KÖROĞLU - Bayburt Üniversitesi

Doç. Dr. Hakan KURT - Necmettin Erbakan Üniversitesi

9. BÖLÜM: ORİGAMI İLE ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Doç. Dr. Munise Handan GÜNEŞ - Ondokuz Mayıs Üniversitesi

10. BÖLÜM: OTANTİK ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT - Atatürk Üniversitesi

11. BÖLÜM: ÖZ-YÖNELİMLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Seher MANDACI ŞAHİN - Niğde Üniversitesi

12. BÖLÜM: SENARYO TEMELLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Doç. Dr. Lale CERRAH ÖZSEVGİ - Karadeniz Teknik Üniversitesi

Öğretmen Yasemin KOCADAĞ - Of Serince Ortaokulu

13. BÖLÜM: SORGULAMAYA DAYALI ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Tezcan KARTAL - Ahi Evran Üniversitesi

14. BÖLÜM: YANSITICI ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Öğr. Gör. Dr. Gönül SAKIZ - Marmara Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Bülent ÖZDEN - Marmara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iii
-------------	-----

1. BÖLÜM

BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Fatih KARİP - Arş. Gör. Emre KÖMEK

Dikkat kavramları.....	2
Amaçlar.....	2
Senaryo örneği “Kesinlikle ilgi ve başarı artacak!”	2
Kavram haritasında yolculuk.....	3
Giriş.....	4
Bağlam nedir?	5
Bağlam temelli öğrenme nedir?	6
Bağlam temelli öğrenmenin kısa tarihçesi.....	9
Bağlam temelli öğrenmenin avantajları	11
Bağlam temelli öğrenmenin dezavantajları	11
Bağlam temelli öğrenmeyi temel alan yöntem teknik ve stratejiler.....	12
Bağlam temelli öğrenmenin eğitim öğretim ortamına yansımaları.....	15
Amaçlara dayalı uzun özet	16
Bağlam temelli öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Fen bilgisi dersi örneği”	19
Kaynakça.....	26
Siz de hazırlayabilirsiniz!	29
Yazar bilgisi	30

2. BÖLÜM

BİLİŞÖTESİ STRATEJİLERİ TEMELLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Doç. Dr. Özlem AFACAN

Dikkat kavramları.....	32
Amaçlar.....	32
Senaryo örneği “Bilişötesi stratejileriyle öğrenelim ve öğretilim!”	32
Kavram haritasında yolculuk.....	33
Giriş.....	34
Bilişötesinin tanımı	35
Biliş ve bilişötesi	36
Bilişötesi modelleri.....	38
Bilişötesi öğrenme-öğretme stratejileri	44
Bilişötesinin değerlendirilmesi.....	50
Amaçlara dayalı uzun özet	51
Bilişötesi stratejileri temelli etkinlik planı örneği “Fizik dersi örneği”	52
Kaynakça.....	55
Siz de hazırlayabilirsiniz!.....	59
Yazar bilgisi	60

3. BÖLÜM

BİLİŞSEL KOÇLUK TEMELLİ ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Özden DEMİR

Dikkat kavramları.....	62
Amaçlar.....	62
Senaryo örneği “Düşünmemiz ve sorgulamamız gerekiyor!”	63
Kavram haritasında yolculuk.....	64
Giriş.....	65
Bilişsel farkındalık ve boyutları.....	67
Bilişsel farkındalık stratejileri.....	69
Bilişsel farkındalık becerileri öğretilirken kullanılan yaklaşımlar	72
Bilişsel koçluk	74
Bilişsel koçluk yaklaşımının ilkeleri	76
Bilişsel koçluğun unsurları.....	77
Bilişsel koçluğun araç ve haritaları	78
Bilişsel koçluk yaklaşımının uygulama basamakları	80
Bilişsel koçluk yaklaşımının öğretim programına yansımaları.....	81
Amaçlara dayalı uzun özet	85
Bilişsel koçluk temelli öğretim yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Sosyal bilgiler dersi örneği”	88
Kaynakça.....	95
Siz de hazırlayabilirsiniz!	97
Yazar bilgisi	98

4. BÖLÜM

ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Özlem CANAN GÜNGÖREN - Arş. Gör. Zeliha DEMİR KAYMAK
Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM

Dikkat kavramları.....	100
Amaçlar.....	100
Senaryo örneği “Çevrimiçi öğrenme!”	101
Kavram haritasında yolculuk.....	102
Giriş.....	103
Çevrimiçi öğrenme ve tarihsel gelişimi.....	105
Çevrimiçi öğrenme kuramları.....	107
Eşitlik kuramı	107
Sorgulama topluluğu kuramı.....	109
Transaksiyonel uzaklık kuramı	111
Çevrimiçi öğrenmede etkileşim	113
Öğrenci-öğretici etkileşimi.....	113
Öğrenci-öğrenci etkileşimi.....	113
Öğrenci-içerik etkileşimi	113
Çevrimiçi öğrenme uygulama türleri.....	115
Eş zamanlı çevrimiçi öğrenme	116
Eş zamansız çevrimiçi öğrenme.....	116
Çevrimiçi öğrenmede öğrenci ve öğretmen	118
Çevrimiçi öğrenmenin özellikleri.....	120
Avantajları	120
Dezavantajları.....	122
Eğitim uygulamaları ve yapılan çalışmalar	123
Çevrimiçi öğrenme teknolojileri.....	126
İçerik yönetim sistemi (Content management system-CMS).....	126
Öğrenme yönetim sistemi (Learning management system-LMS)	128
Öğrenme içerik yönetim sistemi (Learning content management system-LCMS).....	129
Web portal.....	130
Kitleli açık çevrimiçi dersler (Massive open online courses- MOOCs)	131
Dönüştürülmüş sınıf (Flipped classroom).....	132
Amaçlara dayalı uzun özet.....	133
Çevrimiçi öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Fen Bilgisi dersi örneği”	136
Kaynakça.....	138
Siz de hazırlayabilirsiniz!	143
Yazar bilgisi	144

5. BÖLÜM

DERİN-YÜZEYSEL VE STRATEJİK (-BAŞARI) ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Yrd. Doç. Dr. Şirin İLKÖRÜCÜ GÖÇMENÇELEBİ

Dikkat kavramları.....	148
Amaçlar.....	148
Senaryo örneği “Öğrenme-öğretme yaklaşımları!”	148
Kavram haritasında yolculuk.....	150
Giriş.....	151
Öğrenme ve öğrenme yaklaşımı.....	152
Öğrenme yaklaşımının tarihsel gelişimi	153
Gothenburg Üniversitesi çalışmaları: Derin ve yüzeysel yaklaşım	153
Richmond çalışmaları: Bütüncül (Holistik) ve sıralamacı (Serialist)	162
Avusturalya çalışmaları: Derin, yüzeysel ve başarı yaklaşımı	163
Lanchester çalışmaları: Derin, yüzeysel ve stratejik yaklaşım	167
Öğrenme yaklaşımlarının genel özellikleri: Derin, yüzeysel ve stratejik/başarı yaklaşımı.....	169
Yüzeysel yaklaşımı tercih eden öğrencinin nitelikleri.....	170
Derin yaklaşımı tercih eden öğrencinin nitelikleri	170
Stratejik yaklaşımı tercih eden öğrencinin nitelikleri	171
Eğitim ve öğretime öğrenme yaklaşımlarının yansımaları.....	172
Amaçlara dayalı uzun özet	176
Derin öğrenmeye dayalı hazırlanmış etkinlik planı örneği “Biyoloji dersi örneği”	179
Kaynakça.....	184
Siz de hazırlayabilirsiniz!	186
Yazar bilgisi	186

6. BÖLÜM

FeTeMM EĞİTİMİNE DAYALI ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Pınar AKYILDIZ

Dikkat kavramları.....	188
Amaçlar.....	188
Senaryo örneği “FeTeMM Eğitimi”	188
Kavram haritasında yolculuk.....	189
Giriş.....	190
FeTeMM ve FeTeMM eğitimi	191
FeTeMM tanımları.....	191
FeTeMM’in bileşenleri	193
FeTeMM eğitim modeli.....	194
FeTeMM eğitiminin sınıf uygulaması için 5E modeli.....	196
FeTeMM eğitiminin amaçları.....	198
FeTeMM alanları ve meslek grupları	200
FeTeMM eğitim programları örnekleri.....	201
FeTeMM eğitimindeki sınırlılıklar.....	203
ABD’de FeTeMM eğitim politikasının gelişimi	204
Türkiye’de FeTeMM eğitimi	207
Amaçlara dayalı uzun özet.....	210
FeTeMM Eğitime dayalı öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Matematik dersi örneği”	212
Kaynakça.....	231
Siz de hazırlayabilirsiniz!.....	235
Yazar bilgisi	235

7. BÖLÜM**İKİLİ YERLEŞİK ÖĞRENME MODELİ
İLE ÖĞRETİM YAKLAŞIMI**

Yrd. Doç. Dr. Hava İPEK AKBULUT - Yrd. Doç. Dr. Çiğdem ŞAHİN

Dikkat kavramları.....	238
Amaçlar.....	238
Senaryo örneği “Araştırmamız ve çalışmamız gerekiyor!”	238
Kavram haritasında yolculuk.....	239
Giriş.....	240
İkili yerleşik öğrenme modelinin gelişimi	241
İkili yerleşik öğrenme modelinin dayandığı temeller	242
İkili yerleşik öğrenme modelinin aşamaları	243
İkili yerleşik öğrenme modeli ve kavram öğretimi.....	246
Amaçlara dayalı uzun özet	248
İkili yerleşik öğrenme modeline dayalı etkinlik planı örneği “Fen bilimleri dersi örneği”	249
Kaynakça.....	260
Siz de hazırlayabilirsiniz!	263
Yazar bilgisi	264

8. BÖLÜM

LEGO İLE ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Zeynep ÇETİN KÖROĞLU - Doç. Dr. Hakan KURT

Dikkat kavramları.....	268
Amaçlar.....	268
Senaryo örneği "LEGO ile öğrenelim ve öğretelim!"	269
Kavram haritasında yolculuk.....	270
Giriş.....	271
Lego'nun tarihsel gelişimi.....	272
Lego ile öğrenme-öğretme	273
Lego ile öğrenme-öğretme yaklaşımının dayandığı temel kuramlar	274
Yapılandırmacı öğrenme kuramı ve lego ile öğrenme öğretme yaklaşımı ilişkisi	274
Yaratıcı düşünce ve lego ile öğrenme öğretme yaklaşımı ilişkisi	275
Problem çözme ve lego ile öğrenme öğretme yaklaşımı ilişkisi	276
Çoklu zeka kuramı ve ve lego ile öğrenme öğretme yaklaşımı ilişkisi.....	276
Lego ile öğrenme-öğretme yaklaşımının farklı disiplinlerde kullanımı	279
Lego ile öğrenme-öğretme yaklaşımının yabancı dil öğretiminde kullanımı.....	281
Lego ile öğrenme-öğretme yaklaşımının fen alanının öğretiminde kullanımı...	285
Amaçlara dayalı uzun özet	287
Lego ile öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği "İngilizce dersi örneği"	290
Lego ile öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği "Biyoloji dersi örneği"	295
Kaynakça.....	306
Siz de hazırlayabilirsiniz!.....	308
Yazar bilgisi	309

9. BÖLÜM**ORIGAMI İLE ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI**

Doç. Dr. Munise Handan GÜNEŞ

Dikkat kavramları.....	312
Amaçlar.....	312
Senaryo örneği “Origami!”	312
Kavram haritasında yolculuk.....	313
Giriş.....	314
Origami ve tarihçesi.....	315
Origami ile öğrenme-öğretme.....	317
Origami ile öğrenmede etkili olan kuram ve yaklaşımlar	321
Origami ile öğrenme ilkeleri.....	325
Origami ile öğrenmenin kazandırabileceği beceriler	328
Origami ile öğrenmenin eğitim programındaki yeri.....	330
Amaçlara dayalı uzun özet	332
Origami İle öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Biyoloji dersi örneği”	334
Origami ile ilgili gerçek bir hikâye	338
Kaynakça.....	339
Siz de hazırlayabilirsiniz!	344
Yazar bilgisi	345

10. BÖLÜM

OTANTİK ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT

Dikkat kavramları.....	348
Amaçlar.....	348
Senaryo örneği “Otantik öğrenme ve otantik değerlendirme!”	349
Kavram haritasında yolculuk.....	350
Giriş.....	351
Otantik öğrenmenin tanımı ve özellikleri	352
Otantik öğrenmenin ilkeleri	356
Otantik öğrenmeye uygun program özellikleri.....	359
Otantik öğrenmeye uygun öğretim süreci.....	360
Otantik öğrenme sürecinde öğrenci	361
Otantik öğrenme sürecinde öğretmen	363
Otantik görevler	365
Otantik görevlerin özellikleri	366
Otantik değerlendirme	369
Öz değerlendirme	373
Akran değerlendirmesi.....	374
Öğretmen değerlendirmesi.....	375
Otantik değerlendirme araçları.....	376
Otantik öğrenmenin günümüz eğitim uygulamalarına yansımaları.....	379
Amaçlara dayalı uzun özet	381
Otantik öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Fen ve Teknoloji dersi örneği”	383
Kaynakça.....	388
Siz de hazırlayabilirsiniz!.....	391
Yazar bilgisi	392

11. BÖLÜM

ÖZ-YÖNELİMLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Seher MANDACI ŞAHİN

Dikkat kavramları.....	394
Amaçlar.....	394
Senaryo örneği “Kendi öğrenmesini kontrol eden bireyler, daha kolay öğrenirler...!”	395
Kavram haritasında yolculuk.....	396
Giriş.....	397
Biliş-üstbiliş ve öz-yönelim ilişkisi.....	398
Öz-yönelimli öğrenme/öğretme yaklaşımının gelişimi	399
Öz-yönelimli öğrenme nedir?	401
Öz-yönelimli öğrenmenin süreç boyutu	401
Öz-yönelimli öğrenme ile öz-düzenlemeli öğrenme ilişkisi.....	403
Öz-yönelimli öğrenme ile problem temelli öğrenme (PLB) ilişkisi	405
Öz-yönelimli öğrenmenin kişilik özellikleri boyutu	406
Öz-yönelimli öğrenme ile ilgili modeller, özellikleri ve ilkeleri.....	407
Candy'nin 4 boyutlu modeli.....	407
Brockett ve Hiemstra'nın kişisel sorumluluk yönlendirme (Personal Responsibility Orientation-PRO) modeli.....	408
Garrison'ın üç boyutlu modeli	409
Grow'un basamaklandırılmış öz-yönelimli öğrenme modeli	410
Öz-yönelimli öğrenme-öğretme yaklaşımında uyulması gereken ilkeler	412
Öz-yönelimli öğrenme basamakları ve öz-yönelimli öğrenme döngüsü	413
Öz-yönelimli öğrenmenin faydaları	417
Öz-yönelimli öğrenmenin eğitime yansımaları	418
Öz-yönelimli öğrenmeyi destekleyen bir öğretim programının genel özellikleri.....	418
Öz-yönelimli öğrenmenin planlanması	420
Öz-yönelimli öğrenme-teknoloji etkileşimi	421
Öz-yönelimli öğrenme/öğretme yaklaşımında değerlendirme.....	422
Öz-yönelimli öğrenme hazır bulunuşluğunun değerlendirilmesi	422
Öz-yönelimli öğrenmenin değerlendirilmesi.....	423
Amaçlara dayalı uzun özet	424
Öz-yönelimli öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Matematik dersi örneği”	426
Kaynakça.....	432
Siz de hazırlayabilirsiniz!	437
Yazar bilgisi	438

12. BÖLÜM

SENARYO TEMELLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Doç. Dr. Lale CERRAH ÖZSEVGECİ - Öğretmen Yasemin KOCADAĞ

Dikkat kavramları.....	440
Amaçlar	440
Senaryo örneği “Senaryolarla eğitim...”	440
Kavram haritasında yolculuk.....	442
Giriş.....	443
Senaryo temelli öğrenme-öğretme süreci	443
Senaryo türleri	446
Beceri temelli senaryolar.....	447
Kurgu temelli senaryolar.....	448
Konu temelli senaryolar	448
Problem temelli senaryolar.....	448
Senaryoların geliştirilmesi	449
Senaryoların kullanılması	452
Senaryo temelli öğrenme-öğretme sürecinin düzenlenmesi.....	453
Senaryo temelli öğrenme-öğretme sürecinin katkıları	458
Amaçlara dayalı uzun özet.....	459
Senaryo temelli öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Fen ve Teknoloji dersi örneği”	460
Kaynakça.....	466
Siz de hazırlayabilirsiniz!.....	467
Yazar bilgisi	468

13. BÖLÜM

SORGULAMAYA DAYALI ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Tezcan KARTAL

Dikkat kavramları.....	472
Amaçlar	473
Senaryo örneği “Araştırmamız ve çalışmamız gerekiyor!”	474
Kavram haritasında yolculuk.....	476
Giriş.....	477
Sorgulama nedir?	478
Ulusal fen eğitimi standartlarında sorgulama ve sorgulama türleri.....	479
Açık sorgulama (open inquiry).....	480
Rehberli sorgulama (guided inquiry).....	481
Birleştirilmiş sorgulama veya öğrenme döngüsü (coupled inquiry or learning cycle).....	481
Yapılandırılmış sorgulama (structured inquiry).....	481
Sorgulamaya dayalı öğrenme.....	483
Sorgulamaya dayalı öğrenmenin ilkeleri.....	486
Sorgulamaya dayalı öğrenmenin amacı	487
Sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımında sorgulama döngüsü.....	488
Sunum aşaması.....	489
Geri alma/düzeltilme aşaması	490
Geliştirme aşaması.....	490
Değerlendirme aşaması.....	490
Sorgulamaya dayalı öğrenme ortamlarında öğrenci rolleri.....	491
Sorgulamaya dayalı öğrenme ortamlarında öğretmen rolleri.....	493
Fen eğitiminde sorgulamaya dayalı öğrenme	496
Sorgulamaya dayalı fen sınıflarında 5E temelli öğrenme modeli	498
Dikkat çekme (Engage).....	499
Keşfetme (Explore)	500
Açıklama (Explain)	500
Derinleştirme (Elaborate)	501
Değerlendirme (Evaluate).....	501
Sorgulamaya dayalı öğrenmenin sınırlılıkları	501
Amaçlara dayalı uzun özet	504
Sorgulamaya dayalı öğrenme-öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Fen ve Teknoloji dersi örneği”	508
Kaynakça.....	514
Siz de hazırlayabilirsiniz!	519
Yazar bilgisi	520

14. BÖLÜM

YANSITICI ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Öğr. Gör. Dr. Gönül SAKIZ - Öğr. Gör. Dr. Bülent ÖZDEN

Dikkat kavramları.....	522
Amaçlar.....	522
Senaryo örneği “Dersteki konuları öğrenirken neler hissettin?”	523
Kavram haritasında yolculuk.....	524
Giriş.....	525
Yansıtma kavramı ve gelişim süreci	526
Yansıtma ve özyansıtma	530
Yansıtıcı öğrenme süreci.....	531
Yansıtıcı öğrenme sürecini etkileyen faktörler	533
Yansıtıcı öğretim.....	538
Yansıtıcı öğretim basamakları	540
Yansıtıcı günlükler	541
Portfolyolar	543
Yansıtıcı öğretimin önemi.....	544
Yansıtıcı öğretmenin özellikleri.....	545
Amaçlara dayalı uzun özet.....	548
Yansıtıcı öğrenme-öğretme yaklaşımlarına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Fen bilgisi dersi örneği”	550
Kaynakça.....	555
Siz de hazırlayabilirsiniz!.....	558
Yazar bilgisi	559
DİZİN	561

1. BÖLÜM

BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Fatih KARİP - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Arş. Gör. Emre KÖMEK - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Dikkat kavramları

Amaçlar

Senaryo örneği “Kesinlikle ilgi ve başarı artacak!”

Kavram haritasında yolculuk

Giriş

Bağlam nedir?

Bağlam temelli öğrenme nedir?

Bağlam temelli öğrenmenin kısa tarihçesi

Bağlam temelli öğrenmenin gelişiminde etkili olan temel kuramlar

Bağlam temelli öğrenmenin avantajları

Bağlam temelli öğrenmenin dezavantajları

Bağlam temelli öğretimi temel alan strateji: REACT

Türkiye’de bağlam temelli öğrenimin öğretim programlarına yansımaları

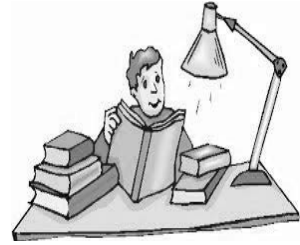
Amaçlara dayalı uzun özet

Bağlam temelli öğrenme - öğretme yaklaşımına göre hazırlanmış etkinlik planı örneği “Fen bilgisi dersi örneği”

Kaynakça

Siz de hazırlayabilirsiniz!

Yazar bilgisi

Dikkat kavramları

Bağlam, Bağlam Temelli Öğrenme, Yaşam Temelli Öğrenme, REACT

Amaçlar

Bu bölümü çalışmayı tamamladıktan sonra;

Bağlam kavramını tanımlayabilecek,

Bağlam temelli öğrenme yaklaşımını tanımlayabilecek,

Bağlam temelli öğrenmenin temel yapısını açıklayabilecek,

Bağlam temelli öğrenmenin güçlü yönlerini açıklayabilecek,

Bağlam temelli öğrenmenin zayıf yönlerini açıklayabilecek,

Bağlam temelli öğrenmede kullanılan REACT stratejisini bilecek,

Bağlam temelli öğrenmenin öğretim programına yansımalarını açıklayabileceksiniz.

Senaryo örneği

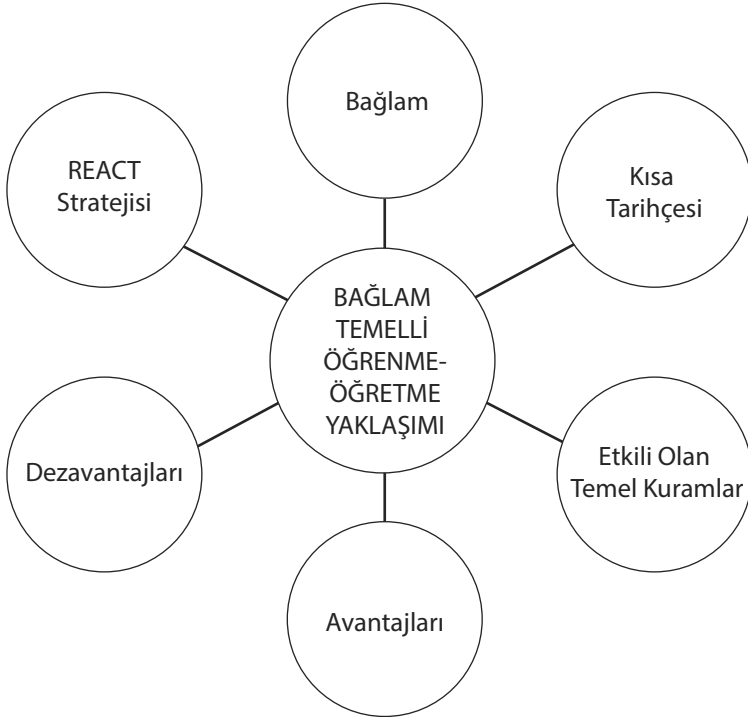
“Kesinlikle ilgi ve başarı artacak!”

Seda Hanım bir ilkokulda başarılı bir sınıf öğretmenidir. Meslek hayatı boyunca birçok öğrenci yetiştirmiştir. Ancak hayat bilgisi derslerinin bazı konularında yetersiz olduğunu düşünmektedir. Özellikle akılda kalması güç bazı konu ve kavramların öğretiminde zorluk yaşamakta, öğrencilerin derse olan ilgilerinin azaldığını fark etmektedir. Bu durumu okulun fen bilgisi öğretmeni Kenan Bey’le paylaşarak Onun deneyimlerinden faydalanmak istemektedir. Bu duruma hiç de yabancı olmayan Kenan Bey de fen bilgisi derslerinde geçen birçok konu ve kavram öğrencilerin anlamakta zorluk yaşayacakları türden yabancı ve karmaşık olduğunu söylemiştir. Dolayısıyla öğrencilere aktarılan ders içeriklerini günlük hayatta karşılaştıkları durumlar üzerinden bağlantılar yaparak anlatmak gerektiğini söylemiştir. Ders içerikleri sunulurken öğrencilerin günlük hayatta karşılaştıkları bazı durumlar hikayeler kullanılarak anlatılmalıdır. Mesela maddenin halleri anlatılırken katı maddeler

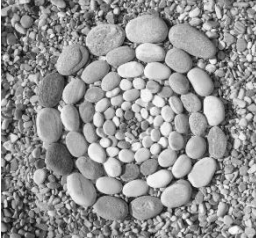
belli kalıplar içerisinde yaşayan az gülen her zaman ciddi enerjisi az bir kütüphane memuruna; sıvıyı, daha hareketli her kalıba ya da ortama uyan enerji dolu bir dansçıya; gazlar ise tamamen özgür sınır tanımayan enerjisi hiç bitmeyen dünyayı dolaşan bir gezgine benzetildiği bir hikaye ile anlatılabilir. Bu yaklaşımla öğrenme kolaylaşacak kalıcılık ve motivasyon artacaktır. Kenan beyin tavsiyelerini dikkate alan Seda Hanım bundan sonraki derslerinde bağlam temelli yaklaşıma uygun materyaller ve hikayeler kullanarak ders içeriklerini günlük yaşamla ilişkilendirmiştir. Daha sonraki derslerde öğrencilerin derse olan ilgilerinin ve başarılarının attığını açık bir biçimde gözlemlemiştir.

Kavram haritasında yolculuk

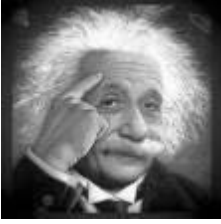
Eğitimi bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla davranış değişikliği meydana getirme süreci olarak tanımlayabiliriz (Demirel, 2011). Eğitim öğretimin önemli bir kısmını oluşturan yaşantılar bireyin diğer bireylerle ve çevresiyle etkileşiminin kendinde bıraktığı izlenimlerdir (Demirel, 2011). Eğitim öğretimi öğrencilerin yaşantılarından ve çevresinden bağımsız düşünemeyiz. Çünkü birey yaşamının büyük bir bölümünü sosyal bir topluluk içinde geçirmekte ve bu toplulukla etkileşimde bulunarak bilgi alışverişi yapmaktadır (Kutluca, 2013). Etkili bir öğretim sisteminde öğrenme ortamı ve çevresi tüm öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmelidir (Arı, 2011). Öğrencilere öğretilecek bilgilerin düzenlenmesinde hem doğal hem de sosyal olarak onun en yakın çevresinden hareket edilmeli (Demirel, 2011), okul hayata hazırlık değil hayatın kendisi olmalıdır. Müfredatı oluşturan konuların gerçek yaşamdan seçilmesi, öğretimi kolaylaştırıp kalıcılığı artıracaktır. Bu açıdan önemli bir yaklaşım olan bağlam temelli yaklaşımda ders içeriklerinin aktarılmasında öğrencilerin günlük hayatlarında karşılaştıkları çeşitli durumlardan faydalanılmaktadır (Glynn & Koballa, 2005:akt. Acar & Yaman, 2011). *Böylelikle bilim ile günlük yaşam arasındaki bağ kurulmuş olacak ve öğrencilerin öğrenme motivasyonu arttırılacaktır* (Sözbilir ve diğerleri, 2007).

GİRİŞ

İnsanlar fiziksel özellikleri bakımından olduğu gibi, bilişsel, duygusal, sosyal ve ahlaki özellikleri bakımından da birbirlerinden farklıdırlar (Kurt & Ekici, 2013). Eğitim öğretim ortamında her açıdan birbirinden farklı olan bireylere ulaşmanın en önemli yolu farklı yaklaşım, yöntem ve tekniklerin uygulanmasıyla mümkün olabilir. Bu açıdan bireylere eğitim öğretim hizmeti sunan kurumların yeni öğrenme-öğretme yaklaşımlarını uygulamaya aktarabilmeleri oldukça önemlidir (Gürbütürk, 2013).

Bu çalışmada son yıllarda sosyal alanlarda da kullanımı giderek yaygınlaşan bağlam temelli öğrenme yaklaşımı ele alınacaktır. İlk olarak bağlam kavramının tanımı, bağlam temelli öğrenme, kısa tarihçesi ve bağlam temelli öğrenmenin dayandığı temel kuramlar sunulacaktır. Ardından bağlam temelli öğrenmenin eğitim-öğretim ortamına yansımaları, bağlam temelli öğrenmeyi temel alan stratejiler ve bu yaklaşımın güçlü ve zayıf yönleri ele alınacaktır. Son olarak Bağlam temelli öğrenmenin eğitim öğretim ortamında uygulanmasına ilişkin örnek bir ders planı yer alacaktır.

DÜŞÜNELİM:

Bağlam nedir? Tartışınız

BAĞLAM NEDİR?

Latince kökenli olan ‘context’ birlikte örmek’ veya ‘onu oluşturan parçalar arasında tutarlılığı sağlamak’ şeklinde çevrilebilir (Finkelstein, 2001). Sözcüğün Türkçe karşılığı bağlamdır. Türk Dil Kurumu’nun tanımına göre bağlam sözcüğü kelime anlamı olarak; herhangi bir olguda olaylar, durumlar, ilişkiler örgüsü veya bağlantısı olarak tanımlanmıştır. Filolojik açıdan bir dil birimini çevreleyen ve ondan önce veya sonra gelen birçok durumda söz konusu birimi etkileyen, onun anlamını, değerini belirleyen birim veya birimler bütünü olarak tanımlanmaktadır (<http://www.tdk.gov.tr>).

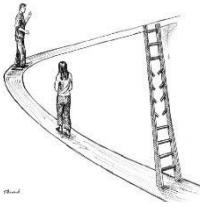
Gramer terimi olarak bağlam bir cümlede, bir konuşmada veya bir metin içinde yer alan herhangi bir kelimenin anlamının daha iyi belirlenebilmesi ve başka anlamlarından ayırt edilebilmesi için kendisini çevreleyen ve karşılıklı ilişkide bulunduğu öteki öge veya ögelerin oluşturduğu bütün olarak tanımlanmıştır (Korkmaz, 2003).

Arat’ın (2014) koşullar seti olarak tanımladığı bağlam bir göstergenin öteki öğelerle birlikte ve onlarla birleşerek, bütünleşerek onların da yardımıyla bir kavramı yansımasıdır. Göstergelerin bağlı bulunduğu tüm öğelerin oluşturduğu bütüne verilen addır (<http://edebiyatforum.com>).

Eğitimi ilgilendiren yönü ile bağlam, bireyin gerçek hayatta karşılaştığı olgu, olay veya kullanmış olduğu teknolojinin ders içerikleriyle ilişkilendirilmesidir (MEB, 2012). Öğrenciye aktarılacak yeni bilgiler ile önceki öğrenmeleri arasında kurulan köprü veya bağlantı olarak düşünülebilir.

DÜŞÜNELİM:

Bağlam temelli öğrenme nedir? Tartışınız.

BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRENME NEDİR?

Bir öğretim yaklaşımından ziyade öğretim programı geliştirme yaklaşımı olan bağlam temelli öğrenme (Kutu & Sözbilir, 2011) literatürde context based learning olarak geçmekte ve dilimize bağlam temelli öğrenme bazı kaynaklarda ise yaşam temelli öğrenme (Sözbilir ve diğerleri, 2007) olarak tercüme edilmiştir. Bağlam temelli öğrenme yaklaşımı fen öğrencilerinden ziyade sosyal alanlardaki öğrencilerin fen dersine karşı olan olumsuz tutumları ve kaygılarından hareketle çıkmıştır (Yager & Casteel, 1968; Bennett, 2003: akt. Köse & Tosun, 2011). Bağlam temelli öğrenme ile ilgili literatürde yapılan tanımlara bakıldığında:

Glynn ve Koballa (2005) ders içeriklerinin aktarılmasında öğrencilerin günlük hayatlarında karşılaştıkları çeşitli durumlardan faydalanmaları olarak tanımlamışlardır (akt. Acar & Yaman, 2011).

Millar & Osborne (1998) ve Gilbert (2006)'ya göre bağlama dayalı yaklaşım fen okuyazarı bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir (akt. Acar & Yaman, 2011; Ayvacı, 2010). Dolayısıyla gazete, dergi ve televizyonlarda bahsedilen bilimsel yayınları takip edebilme yeterliliği sağlamayı amaçlamaktadır.

Hırça (2012) öğrencilerin günlük hayatta karşılaştıkları olayların bilimsel yönünü bizzat etkinlikler yolu ile öğrenmelerine ve bu olaylarla ders içerikleri arasında ilişki kurmasını sağlamak olarak ifade etmiştir.

Acar ve Yaman (2011) bağlam temelli öğrenmenin uygulama ve teori arasındaki ilişkileri gösteren bir yaklaşım olduğunu ifade etmişlerdir.

Ayvacı, Ültay ve Mert (2013) alışlagelenden farklı olarak temel alan bilgisini vererek değil, konunun ilişkili olduğu çeşitli bağlamlardan faydalanarak verildiğini belirtmişlerdir. Derslerin günlük hayattan seçilen bağlamlarla birlikte verilmesi problem çözme becerisini de katkı sağlaması öngörülmektedir (Park & Lee, 2004: akt. Ayvacı, Ültay & Mert, 2013).